

get, medmindre han erklærer, at han i det Tilfælde, han bliver valgt, vil aflægge den foreskrevne Ed. At man har undladt at optage disse Bestemmelser i den nuværende Grundlov, hidrører formentlig ikke fra, at man har anset det for intetbetydende, enten disse Bestemmelser blev opfyldte eller ei, men maa formentlig hidrøre derfra, at man har antaget ved Grundlovens Revision i 1866, at dette Tilfælde ikke nu kunde antages at ville indtræffe, at Nogen skulde ville negte at aflægge Ed paa Forfatningen, nu da de tydfte Elementer vare udfondrede af Representationen. Her foreligger maaske ikke det Tilfælde, at det valgte Medlem vil negte at aflægge Ed paa Forfatningen — jeg veed ikke, om det kommer frem i denne Form — men her foreligger et andet Tilfælde, som for mig vil have samme Betydning, som om det ærede Medlem negtede at aflægge Eden. Thi da det ærede Medlem har udtalt paa Valgtribunen de Ord, at han hverken tror paa de Kristnes eller Jødernes Gud, saa forekommer det mig, at en Ed, aflagt af det ærede Medlem, vil være uden Betydning, altsaa i sin Virkning være det samme, som om der ingen Ed var aflagt. Sagen stiller sig derfor for mig saaledes, at, dersom det ærede Medlem fastholder, hvad han udtalte paa Valgdagen, at han hverken tror paa de Kristnes eller Jødernes Gud, saa, om han selv vilde finde det rigtigt, — hvad jeg dog vil forudsætte, han ikke vil, — at aflægge Eden, antager jeg, at dette Thing ikke vil kunne admittere ham dertil. Det har været Udvalget for Valgbrevenes Prøvelse klart, at det ikke var dets Hverv at tage Initiativet til at forhindre en saadan Edsaflæggelse, men hvorfra Initiativet skulde tages, stal jeg ikke paa dette Stadium udtale mig om; men det forekommer mig kun at være uforeneligt med hele Edens Betydning, at den bliver aflagt af det ærede Medlem, saalænge han fastholder den Ansættelse, at han hverken tror paa de Kristnes eller Jødernes Gud. Thi jeg antager, at dermed er underforstaaet, at det ærede Medlem overhovedet ikke tror paa nogen personlig Gud med en selvstændig Villie og med Evne til at gjøre sin Villie gjældende. Er det underforstaaet, antager jeg, at det ærede Medlem ikke med nogen Virkning kan aflægge den nødvendige Ed, der her forelægges det ærede Medlem til Afslæggelse, eller Noget, der overhovedet kan kaldes en Ed. Thi hvad er det, man forstaaer ved Ed? Det er jo, at Paagjældende kalder Gud til Vidne paa, at det, de erklære eller vidne, er sandt, eller at de ville holde det, de paatage sig at holde, og selv nedkalde Guds Forbandelse over sig, dersom de enten sværge falsk eller ikke holde den Ed, de aflægge; men for den, der ikke tror paa Gud, vil det Intet have at betyde, vil det kun være tomt Ordspil. Altsaa mener jeg, at ogsaa fra den Side set, kan det ikke tilstedes det ærede Medlem at aflægge Eden, medmindre han stiger

ned fra sit høie Stade og ligesom vi andre erkjende, at der er en Gud til, som vi Alle maa høre os for.

Hvis nu dette Valg godkjendes, uden at dette Spørgsmaal, hvorvidt det ærede Medlem kan admitteres til at aflægge Eden eller ikke, afgjøres, kan jo det Tilfælde indtræffe, at, hvis det ærede Medlem enten negter at aflægge den befalede Ed eller ikke tilstedes at gjøre det, kan han blive siddende her Valgperioden ud, uden at være aktivt Medlem af dette Thing, thi er Valget godkjendt, har man formentlig ingen Midler til at fjerne ham fra Thinget. Kan han ikke aflægge Eden, kan han ikke deltage i Thingets Forhandlinger, kan han altsaa kun bevirke, at Valgtredsen bliver repræsenteret med et passivt Medlem, et Medlem, der ikke kan deltage i Nøgtdagens Forhandlinger; men det, mener jeg, vilde for ingen af Parterne være en ønskelig Tilstand. En Edsaflæggelse af det ærede Medlem under de Forhold, han endnu staar i, med den Erklæring urørt, som han afgav paa Valgtribunen, at han hverken tror paa de Kristnes eller Jødernes Gud, vil række langt videre i sine Følger end til dette Tilfælde; den vil være nedbrydende for Edens Betydning paa vor hele Retstilstand. Hvis det kunde tilstedes et Medlem, efter offentlig og endogfsaa paa en temmelig høitidelig Maade lige overfor en hel Valgtredses Valgere at have afgivet en saadan Erklæring, at aflægge Eden, som om Intet var veien, hvilken demoraliserende Virkning maatte det ikke have for Edens Betydning for vort Samfund i det Hele! Jeg tror, at man allerede af den Grund burde forhindre, at Eden under de forhaandenværende Omstændigheder bliver aflagt. Jeg kan saaledes, fra hvilken Side jeg end ser paa denne Sag, ikke komme til andet Resultat, end at det maa være Folkethingets Sag at faae dette Edsspørgsmaal afgjort, førend Valget godkjendes, og dersom denne Sag ikke bliver klar, før vi skride til Afstemning, kan jeg ikke stemme for dette Valgs Godkjendelse, uagtet jeg erkjender med det ærede Udvalg, at hvad der ellers fordres af Grundloven og Valgloven angaaende Valgernes Retligheder og Kandidaternes Kvalifikation, navnlig hvad der fordres i Grundlovens §§ 30 og 31, er fyldestgjort; men jeg mener, at det maa være Thingets Sag ogsaa at paase, at de Fordringer, der stilles til Medlemmerne i Grundlovens § 55, blive fyldestgjorte.

Ordføreren (Suel): Jeg tror, at det ærede Medlem tager feil, naar han mener, at Initiativet til en Afgjørelse af Edsspørgsmaalet skulde tages af Udvalget til Valgbrevenes Prøvelse; jeg tror, det vilde ligge aldeles udenfor dette Udvalgs Kompetence, og jeg tror allerede nu at turde sige, at det ikke vil kunne ventes, at der fra dets Side vil fremkomme noget Initiativ i den